

ARG.: Iñaki Sanz-Azkue

Bertoko espezieekikoitsu

Aitziber Agirre Ruiz de Arkaute · Elhuyar Zientzia

EHUko eta Aranzadiko ikertzaileek egindako azterketa batek agerian jarri du Euskal Herriko nerabeek biodibertsitatearen ezagutza mugatua dutela, batez ere bertoko animalia eta landareei dagokienez. Gazteen artean analfabetismo ekologikoaren zantzuak ikusi dituzte, eta, biodibertsitate- eta klima-larrialdian egonik, zientzialariek uste dute ezinbestekoa dela gizartean ezagutza hori bultzatzea. Neurriak hartzera deitu dute.

12-13 urteko 1.000 gazteri ezagutzen dituzten animalia eta landareak zerrendatzeko eskatu zaie ikerketan, eta % 7,4 bakarrik izan da gai hamar landare izendatzeko. Bataz beste, lau edo bost landare izendatzeko baino ez dira gai izan. Landareekiko itsutasuna identifikatu dute gazteen artean.

Oihana Barrutia Sarasua EHUko ikertzailearen esanetan, hainbat jarrera biltzen ditu syndrome horrek: "Ez dute landareetan arretarik jartzen, ez dute haien gaineko oinarritzko ezagutzarik, eta, beraz, gutxietsi egiten dituzte. Ez dute ulertzen landareen garrantzia: ez dute hautematen planetaren iraunkortasuna bermatzeko zenbateraino

Oihana Barrutia Sarasua
EHUko Matematika, Zientzia
Esperimental eta Gizarte Zientzien
Didaktikako ikertzailea

Iñaki Sanz-Azkue
Aranzadi Zientzia Elkarteko
Herpetologia Saileko
ikertzailea eta irakaslea

diren garrantzitsuak, eta zer helburu eskuratzen lagundu gaitzaketen”.

Animaliak izendatzeko gaitasun handiagoa hauteman den arren, agerian geratu da bertoko espezieak gutxi ezagutzen dituztela. Exotikoak aipatu dituzte, baina bertoko espezieekiko kontzientziarik eza identifikatu dute ikertzaileek. “Biodibertsitatearen galera eta klima-aldaketa dira gizarte honetan dauzkagun erronkarik handienetako bat. Nola egingo diogu aurre, biodibertsitateaz dugun ezagutza gero eta urriagoa bada? Ez da txikieria bat”, hausnartu du Iñaki Sanz-Azkue Aranzadiko ikertzaileak. “Hemengo espezie asko galzorian daude, eta ez dira ohartzen zer arrisku ekar dezakeen horrek”. Ikertzaileek kezka azaldu dute, bertoko bizidunekiko memoria kolektiboa murrizteak espezieen desagertze soziala ekar baitezake.

Gehien aipatzen zuten bertoko animalia otsoa da. % 0,7k bakarrik aipatu dituzte anfibioak, hain zuzen desagertzeko arrisku handiena dutenak. “Zer sinbolizatzen du otsoak?”, dio Sanz-Azkuek. “Otsorik ez dago Euskal Herrian orain, Araban bakarrik sartzen da noizbehinka. Ikusi ez duten bat da izendatuena? Horrek esan nahi du animaliak ez dituztela ezagutu naturarekin duten harreman zuzenean, baizik eta dokumentaletan eta zooetan, agian”. Ikerketan faktore sozio-ekonomikoen eragina aztertu dute, eta ikusi dute hirietan bizi direnek herri txikietakoek baino zailtasun handiagoa dutela bertoko bizidunak ezagutzeko.

Gizartearen isla

Gaszteengan ikusi dena gizarte osoaren isla dela uste dute ikertzaileek. Belaunaldi zaharragoek

zailtasun bera dute. “Hausnarketa sakon bat egin eta etorkizunera begira transmisioa nola egin nahi dugun diseinatzeko aukera dugu orain”.

Ikertzaileen ustez, hezkuntza gako izan daiteke biodibertsitatearen ezagutza berreskuratzeko eta ingurumen-larrialdiari aurre egiteko. Eskoletan erabiltzen diren liburu eta audiobisualak bertoko espezieen ingurukoak izateak zer garrantzi duen azpimarratu dute. Eta, Sanz-Azkueren ustez, “natura ez da ikasgela barruan ikasten, kanpo-espazioetan egin behar da. Eta matematika edo ingeleseko klaseak prestatzen diren bezala, kanpo-espazioetan egiten diren klaseak ere prestatu egin behar dira”.

*“Nola egingo diogu aurre
biodibertsitatearen
larrialdiari, gizartearen
ezagutza gero eta urriagoa
bada?”*

Iñaki Sanz-Azkue

“Garrantzitsua da irakasleek bertoko espezieen ezagutza sakontzea eta metodologia bat lantzea, haurrei bertako bizidunak ezagutarazteko eta natura nola behatu dezaketen transmititzeko. Testuinguru horretan, haurrak berak hasiko dira ezagutza eskuratzen eta galderak egiten. Bertan sortzen diren egoera txikietatik abiatuta hitz egiten saiatu behar da”. [Environmental Education Research aldizkarian argitaratu dituzte ikerketaren emaitzak.](#) ●